Lars Gulbrandsen

Kvalitet i norske barnehager

GoBaN-prosjektets bakgrunn, utforming og gjennomføring

KD la sterke føringer på pengene (20 mill) som ble overført til NFR:

- **Alle pengene skulle tilfalle ett prosjekt**
- **Dette prosjektet skulle legges opp etter samme modell som to ganske vellykkede prosjekter som var gjennomført i utlandet, nemlig EPPE-prosjektet fra Storbritannia og NCKO fra Nederland.**
- **Vi hadde allerede nær faglig kontakt med noen av de ledende forskere innenfor disse prosjektene, for eksempel Edvard Melhuish fra England og Marianne Riksen-Walrafen fra Nederland**

Tabell 1 Barnehagedekning etter alder. 1980 - 2015

	1980	2002	2015
Ett- og to-åringer	6,8 %	40, 9 %	80,7 %
Større barn	32,0 %	84,0 %	96,6 %

Tabell 2 Prosentandel av barnehagebarna som er under 3 år 1980 – 2015

1980	2002	2015
3,7 %	24, 5 %	35, 1 %

Problemstillinger: Hva var sammenhengen mellom denne formidable veksten og kvaliteten i barnehagene? Hadde veksten skjedd på bekostning av kvaliteten? Hvordan møtte barnehagene denne sterke økningen av antallet helt små barn?

- Hva vet vi om barnehagekvalitet?
- Hva er barnehagekvalitet?
- Hvordan kan vi best måle barnehagekvalitet?

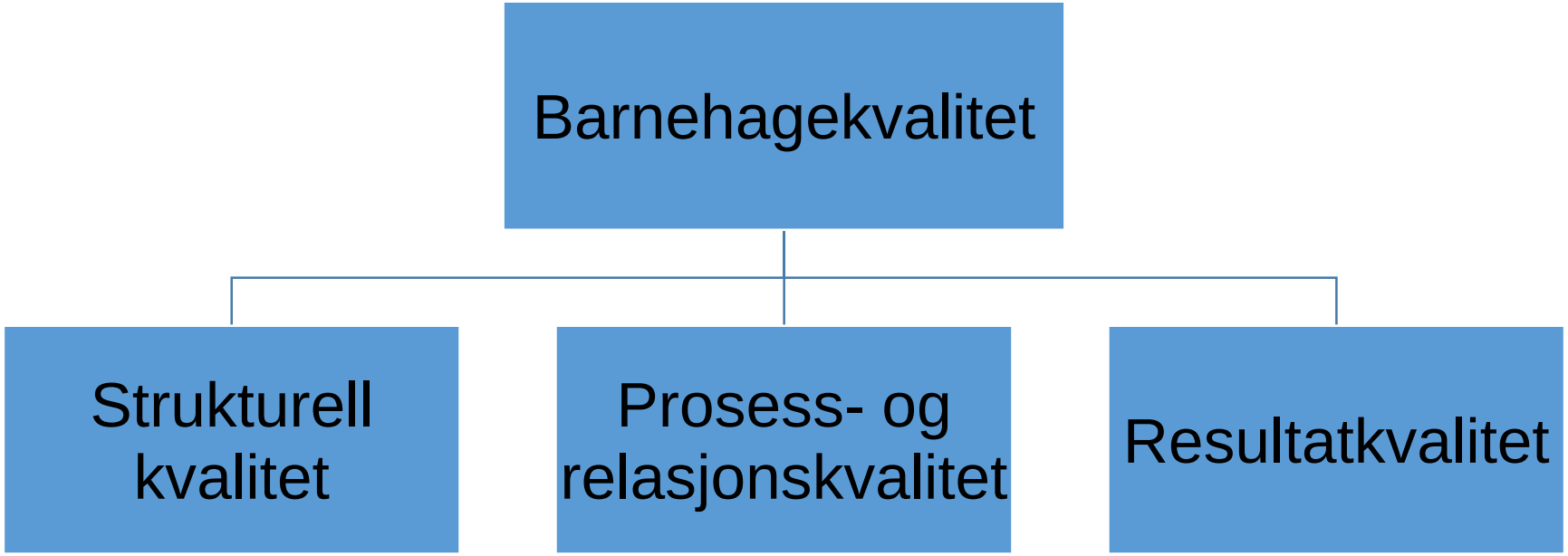
Barnehagekvalitet
Strukturell kvalitet
Prosess- og relasjonskvalitet
Resultatkvalitet

Vi hadde ganske god og representativ kunnskap om strukturell kvalitet.

- **På oppdrag fra BFD og KD hadde NOVA gjennomført surveyundersøkelser blant representative utvalg av barnehager i 2002, 2004, 2008 og 2012**

Kvalitetssatsing
i norske barnehager
Statusrapport midtveis
Lars Gulbrandsen
Norsk institutt for forskning
om oppvekst, velferd og aldring
Temahefte 2/02

Kvalitet i barnehager
Rapport fra en undersøkelse
av strukturell kvalitet høsten 2012
LARS GULBRANDSEN & ERIK ELIASSEN
RAPPORT
NR 1/13

- **Vi hadde ingen representativ, kvantitativ forskning om prosesskvalitet**

- **Og inntil for ganske få år siden hadde vi heller ikke forskning om barnehage som hadde et longitudinelt opplegg**

- **Og GoBaN-prosjektet er et longitudinelt prosjekt hvor vi følger et utvalg fra to årganger av barn (født i 2011 og 2012) gjennom barnehageløpet.**

- **Strukturell kvalitet**
- **Prosesskvalitet**
- **Samspillskvalitet**
- **Innholdskvalitet**
- **Pedagogisk kvalitet**
- Resultatkvalitet

Med unntak av resultatkvalitet er disse dimensjonene av kvalitet blitt målt ved hjelp av globale kvalitetsmål

ITERS-R

(CIP)

ECERS-R

Over til resultatkvalitet – Med barnehager bør samfunnet oppnå noen resultater som man ikke får uten barnehager. (outcome)

- **- Barnehage ikke skadelig for ettåringer**
- Syv av ti ettåringer går i barnehage. Foreldrene kan levere dem med god samvittighet, ifølge en undersøkelse fra Folkehelseinstituttet

- Aftenposten 31.august 2011

- Hva er resultatkvalitet?
- F. eks. studien til Magne Mogstad og Tarjai Havnes (No child left behind) der de viste at barnehagedekningen i oppvekstkommunen bidro positivt både til utdanningsnivå og yrkesdeltakelse når barna kom i 20-åra.
- Dette er et resultat på lang sikt der den antatt virkende «årsaksfaktoren» er barnehage vs. ikke barnehage.
- Siden «alle» barn nå går i barnehage, er ikke dette lenger noen mulig årsak.
- Vårt spørsmål blir: Kan ulikheter i kvalitet(er) føre til ulikheter i det utbytte barn har av å gå i barnehagen.

Det er to ulike tilnærminger til definering og måling av barnehagekvalitet

- **1. Vi kan definere hva som er kvalitet og så lete etter det vi har definert som kvalitet. ITERS-R og ECERS-R**
- **2. Vi kan lete etter ønskede utfall eller resultater med hensyn til barns utvikling og læring, og når vi finner slike, lete etter mulige årsaksfaktorer.**

Kognitiv utvikling måles ved hjelp av

- BAS – British Ability Scale

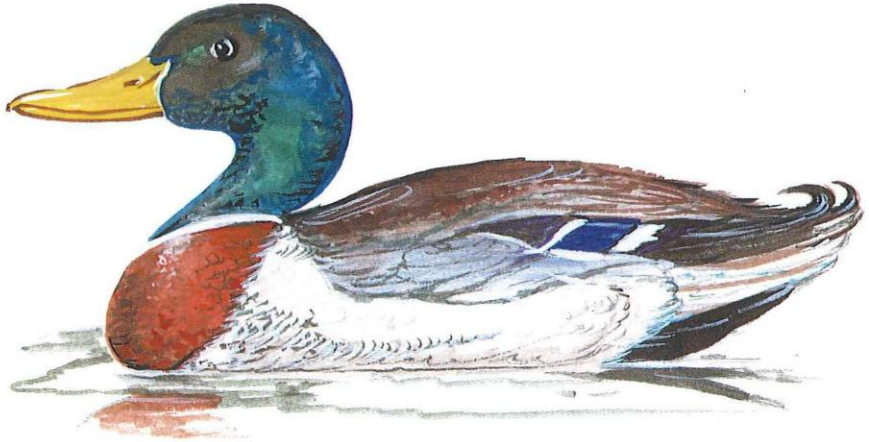

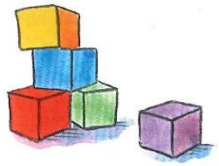

Sosial kompetanse (mål utviklet av Kari Lamer)

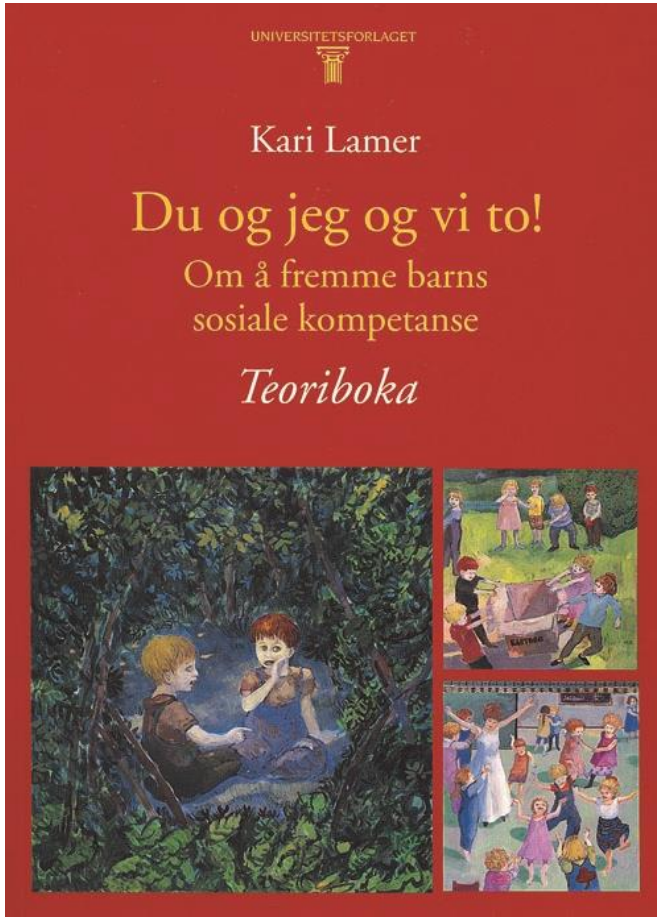

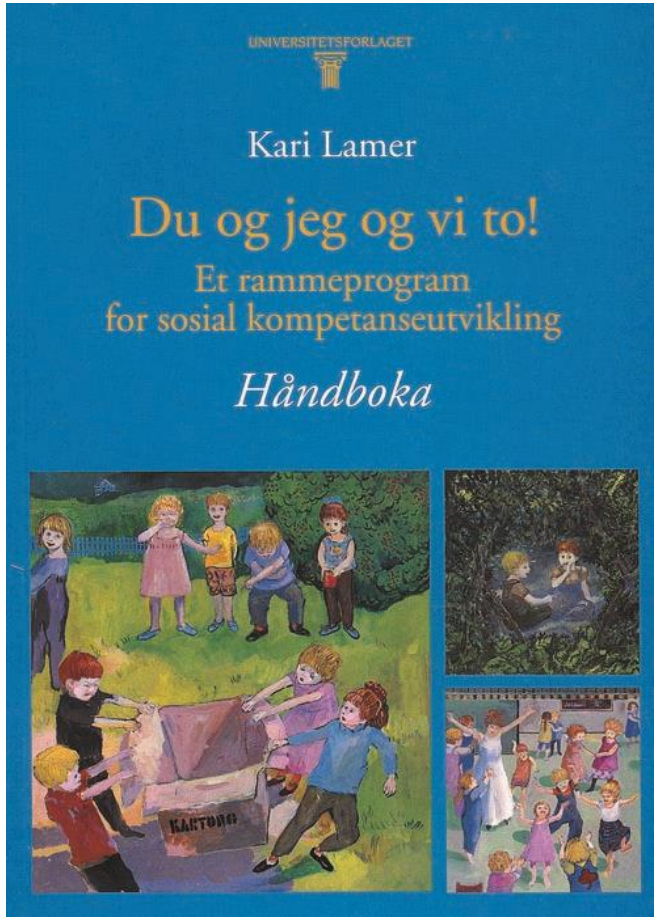

- Barnehage
- Avdeling

- Barnas kognitive og sosiale utvikling fra T1 til T2

- Hjem/foreldre

- Barnehage
- Avdeling

- Hjem/foreldre

- Barnas kognitive og sosiale utvikling fra T1 til T2

- Tidlig i barnehageløpet (T 1) - Sent i barnehageløpet (T 2)
- Kognitiv og sosial utvikling

↓

- Endringen mellom T 1 og T 2

↑

- Egenskaper ved avdelingen/basen(målt med ITERS-R og CIP ved T 1)
- og målt med ECERS-R (T 2)
- Egenskaper ved barnehagen (Spørreskjema til styrer ved T 1 og T 2)
- Egenskaper ved foreldre og hjem (spørreskjema til foreldre ved T1 og T2)
- Kvalitative dybdestudier

- **Kvalitet på avdelings- eller basenivå målt ved hjelp av ITERS-R og ECERS-R**
- **Strukturell kvalitet og samspillskvalitet – svakheter og styrker**
- **Resultatkvalitet – mye vanskeligere å måle**